

T.C.
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PROJE ÖNERİ FORMU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ

Adı Soyadı : ██████████

TC Kimlik No : ██████████

Öğrenci No : ██████████

Anabilim Dalı : Turizm İşletmeciliği

Programı : Sağlık Turizmi Yönetimi Tezsiz İkinci Öğretim Yüksek Lisans Programı

DÖNEM PROJESİ BİLGİLERİ

Proje Başlığı (Türkçe): Lise Öğrencilerinin Sağlık Turizmi Bilinç Düzeylerinin Belirlenmesi Üzerine Bir İnceleme: Eskişehir Örneği

Proje Başlığı (İngilizce): A Study on Determination of Health Tourism Consciousness Levels of High School Students Review: Example of Eskişehir

Tarih: 30.04.2023

Öğrenci Adı Soyadı: ██████████

ESOGÜ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

PROJE ÖNERİSİ PLANI

1. PROJE ADI: Lise Öğrencilerinin Sağlık Turizmi Bilinç Düzeylerinin Belirlenmesi Üzerine Bir İnceleme: Eskişehir Örneği

2. PROBLEM: Hem yer altı hem yer üstü zenginlikleriyle dünyanın önemli ülkelerinden biri olan Türkiye, aynı zamanda bir turizm ülkesidir. Medeniyetler beşiği olan Anadolu toprakları üzerinde bulunan Türkiye, tarihi ve doğal zenginlikleriyle dünyanın önde gelen turizm coğrafyalarından biridir. Bunun yanında Türkiye, sağlık turizmi alanında da ilerlemeler kaydetmiş bir ülke olmuştur. Dolayısıyla Türkiye, alternatif bir turizm şekli olan “sağlık turizmi” alanında önemli bir destinasyon olma özelliğine sahiptir. Başka bir ifadeyle, sağlık turizmi alanında kayda değer bir düzeye ulaşan Türkiye’nin, genel turizm faaliyetlerinin yanında farklı turizm seçenekleriyle de ön plana çıktığını söylemek doğru bir anlatım olacaktır.

İnsanların seyahat etmek suretiyle yaşadığı yerin dışında konaklayarak tedavi olmayı amaçlamaları özel bir turizm çeşidi olan sağlık turizmini ortaya çıkarmıştır. Bilindiği üzere, sağlık turizminin hedef kitlesi, sağlığı bozulmuş olan kişiler ile sağlığını korumaya duyarlı kişilerden oluşmaktadır. Sağlık turizmi; daha yararlı bir çevreye sahip olmak, alternatif şifa (terapatik) yöntemleri aramak ya da iyileştirici su kaynaklarını ziyaret etmek için yapılan seyahatlere denir. Bir başka tanıma göre sağlık turizmi; “sağlığı koruma, iyileşme amaçlarıyla belirli bir süre için (genellikle 21 gün) yer değiştiren insanların doğal kaynaklara dayalı turistik bir tesise giderek kür uygulaması, konaklama, beslenme ve eğlence gereksinimlerini karşılaması sonucu doğan hareketlerdir. Sağlık turizminin “Medikal (Tıp) Turizm” olarak adlandırıldığı görülmektedir. Buna göre sağlık turizm çeşitlerini üç ana başlık altında şu şekilde ifade edebiliriz: 1) *Termal turizm*, 2) *Güzellik ve zindelik (SPA, Wellness) turizmi*, 3) *Medikal turizm ya da tedavi amaçlı sağlık turizmi*. Sağlık turizmini diğer turizm faaliyetlerinden ayıran en önemli özelliği ise “sezonluk” olmamasıdır. Tedaviye her zaman ihtiyaç bulunabilmesidir. Öte yandan Türkiye; sahip olduğu coğrafi konumu, tarihi eserleri, kültürel değerleri ve turizm alanındaki deneyimleriyle akredite olmuş, kaliteli hizmet veren hastanelerini koordine ederek sağlık turizminde tercih edilen ülkeler arasında yerini almış bulunmaktadır. Türkiye’nin bu alanda sahip olduğu potansiyelini desteklemek üzere, Sağlık Bakanlığı bünyesinde sağlık kurumlarına yönelik medikal turizmin geliştirilmesi için kurulmuş bir birim bulunmaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın hazırladığı Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Taslak Raporu’nda da sağlık turizmi konusu öncelikli alanlardan biri olarak incelenmektedir. Bu rapora göre; Türkiye uzun vadeli bir turizm stratejisine sahiptir. Stratejinin ana hedefi ise 2023 yılında dünyanın en çok turist çeken ve en fazla turizm geliri elde eden ilk beş ülkesinden biri olmaktır.

'Bacasız sanayi' olarak da ifade edilen turizmin bu dalı ülkemiz için büyük bir potansiyel durumundadır. Tüm bunların yanında çocuklarımızın, Türkiye'nin söz konusu potansiyeli konusunda yeterli bilgiye ve bilince sahip olduğu söylenemez. İşte bu araştırmada "lise öğrencilerinin sağlık turizmi bilinç düzeyleri Eskişehir örneğinde ele alınmakta" ve "*Lise öğrencilerinin sağlık turizmi hakkında sahip oldukları bilinç düzeyi nedir?*" sorusuna cevap aranacaktır.

3. KONU: Bu araştırmada, "sağlık turizmi (Termal turizm, Güzellik ve zindelik (SPA, Wellness) turizmi, Medikal turizm veya tedavi amaçlı sağlık turizmi)" konu edilmekte ve bu bağlamda lise öğrencilerinin sağlık turizmi hakkında mevcut bilgi ve bilinç düzeyleri çeşitli değişkenler bakımından ele alınmaktadır.

4. AMAÇ: Bu araştırmanın temel amacı, lise öğrencilerinin sağlık turizmi bilinç düzeylerinin çeşitli sosyo-demografik değişkenler bakımından ortaya koymaktır. Bu amaç ışığında araştırma boyunca şu sorulara cevap aranacaktır:

1. Örnekleme yer alan lise öğrencilerinin termal turizm hakkındaki bilinç düzeyleri nedir?
2. Örnekleme yer alan lise öğrencilerinin güzellik ve zindelik turizmi hakkındaki bilinç düzeyleri nedir?
3. Örnekleme yer alan lise öğrencilerinin medikal turizm hakkındaki bilinç düzeyleri nedir?
4. Örnekleme yer alan lise öğrencilerinin sağlık turizmi hakkında sahip oldukları bilinç düzeyi sosyo-demografik değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?

5. ÖNEM: Neden bu konunun seçildiği gerekçeli olarak açıklanmalıdır. Bu kısımda, tezin konusu ve amacı ile ilgili doğrudan ilgili çalışmalardan bahsedilerek, bunların önerilen konuyu hangi boyutları ile ele aldığı belirtilir. Ayrıca çalışmanın sonuçlarının teori ve uygulamaya sağlayacağı katkılar ya da getireceği yeniliklere bu kısımda yer verilir.

Bildiğimiz gibi, son yıllarda pek çok insan kendi ülkesine göre daha kaliteli, daha yüksek teknoloji ve daha ucuz sağlık hizmetine erişebilmek amacıyla farklı ülkeleri ziyaret etmektedir. Bu durum da alternatif sağlık turizminin önem kazanmasını sağlamıştır. Sağlık hizmetlerinin uluslararası düzeyde üretimi, tüketimi ve hastaların uluslararası düzeyde dolaşımı tarih boyunca her zaman var olmuştur. Ancak günümüzde bilgi ve iletişim teknolojisinin gelişmesiyle birlikte hız kazanan küreselleşme süreci uluslararası hasta dolaşımını daha da artırmış ve sağlık turizmi odaklı ciddi bir pazar yaratılmıştır. Sağlık turizmi; sağlık hizmetleri, oteller ve seyahat olmak üzere üç boyutu kapsamakta ve ortaya çıkan bu sektör cazip politikalar ve doğru pazarlama stratejileri ile katılımcı ülkeler için ekonomik büyüme ve altyapı geliştirmede önemli bir fırsat sağlamaktadır. Türkiye'de tüm dünyada giderek artan bir ilgi gören sağlık turizmi konusunda faaliyet gösterebilecek düzeyde donanımlı hastaneleri, coğrafi

konumu, sağlıkta d6n6ş6m projesi kapsamında uyguladığı politikalar ve bu doğrultuda sağlık hizmetleri sunumunda sağladığı gelişmeler ile lider bir 6lke olmayı hedeflemektedir. 6zellikle Afrika 6lkelerine ve doğu b6lgelerdeki komşularına bakıldığında T6rkiye; sunmuş olduğu kaliteli sağlık hizmeti, yetişmiş insan g6c6 ve kullandığı ileri teknoloji ile sağlık turizmi açısından 6n plana çıkmaktadır. Batı 6lkelerinde ise bekleme s6relerinin çok uzun olması, sağlık hizmetlerinin g6receli olarak pahalı olması ve sigorta kapsamlarının her geçen g6n daralmaya başlaması T6rkiye'yi sağlık alanında cazip bir hale getirmektedir. Bu durum, nispeten yeni olan sağlık turizmi kavramının sekt6rel gelişiminin yanı sıra akademik olarak da gelişimine 6nem verilmesi ve daha sağlam teorik temeller 6zerine oturtularak yol g6sterici bir hal alması ihtiyaını kaçınılmaz kılmaktadır. T6rkiye, sağlık turizmi noktasında 6nemli bir destinasyon durumundadır. Bu potansiyelin daha etkin kılınması için işlevsel çalışmaların yapılması b6y6k 6nem arz etmektedir. Ancak, “bunun farkında olunmaması veya bu konuda yeterli bilgiye sahip olunmaması, en 6nemli sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.” Bu hipotez, araştırma sahibinin temel motivasyon kaynağını oluşturmuştur.

Sağlık turizmi konusunda 6nemli çalışmaların yapıldığı bulgulanmıştır. 6rneğin, Kılınç (2023), “*Kamu sağlık çalışanlarının sağlık turizmi algılarının 6l6lmesine y6nelik araştırma*” adlı bir çalışma yapmıştır. Çalışmada kamu sağlık çalışanlarının sağlık turizmi algılarının 6l6lmesine y6nelik yapılan bu çalışmada her t6rl6 handikap ve model çalışmaları sırasıyla incelenmiştir. Coşkun (2023) da “*Sağlık turizmi kapsamında T6rkiye'ye gelen hastaların tercihlerini etkileyen fakt6rlere ilişkin bir değerlendirme*” adlı bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmada, sağlık turizmini etkileyen ve gelişimine katkı sağlayan etmenler, d6nyadaki gelişimi, uluslararası rekabette etkili olan 6geler ve T6rkiye'deki sağlık turizmi durumu literat6r taraması yapılarak irdelenmiştir.

Altay (2022) ise “*Sağlık turizmi işletmeciliği 6đrencilerinin E-sağlık okuryazarlığı 6zerine bir inceleme*” adlı çalışma yapmıştır. Bu araştırmanın en temel amacı ise sağlık turizmi işletmeciliği 6đrencilerinin e-sağlık okuryazarlığı d6zeylerinin belirlenmesidir. G6rvardar (2022) ise “*T6rkiye'de sağlık turizmine y6nelik uygulamaların paydaş g6r6şleri ile değerlendirilmesi*” adlı çalışmasında T6rkiye'de sağlık turizminin mevcut durumu, gelişim s6reci, yaşanan aksaklıklar, gelişimi 6n6ndeki engeller ve tehditler ile karşılaşılabilecek fırsatlara y6nelik değerlendirmeler yapılmış; d6nyada sağlık turizminde 6nc6 olan 6lkeler incelenmiş olup T6rkiye'nin bu alandaki durumunun gelişmesi açısından yapılan içerik analizi çerçevesinde 6nerilerde bulunulmuştur. Arkın (2022) da “*Sağlık personelinin sağlık turizmi farkındalığı 6zerine bir araştırma: Tekirdağ ili 6rneği*” adlı yapmıştır. Çalışmada, sağlık personelinin sağlık turizmi faaliyetlerindeki farkındalıklarının 6l6lmesi, bu faaliyetlerdeki etkinliklerini ortaya konması ve sağlık turizminin 6lke imajı açısından ne kadar 6nemli olduğunu vurgulanması amaçlanmıştır. Yaba'ya (2022) ait “*Sağlık turizmi farkındalık d6zeyinin belirlenmesi 6zerine bir alan araştırması*” çalışmada ise sağlık alanında eğitim g6ren 6đrencilerinin sağlık turizmi farkındalık d6zeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

6. Y6NTEM:

6.1.Kuramsal ereve: Bu araştırma nicel y6ntemin betimsel tarama modeliyle yapılacaktır. Lisede okuyan 6đrenciler 6zerinde yapılacak bir saha çalışması 6ng6r6ld6đ6 için betimsel

tarama modeli tercih edilecektir. Bu tür çalışmalarda, konuyla ilgili kişilerin mevcut görüşleri belirlenir ve analiz edilir. “Turizm, sağlık, sağlık turizmi, lise öğrencileri” araştırmanın temel kavramlarını oluşturacaktır.

6.2.Kapsam ve Sınırlılıklar: Bu araştırmanın genel evreni Eskişehir il merkezinde bulunan ve farklı türde eğitim yapan liselerdir. Çalışma evreni ise Cemal Mümtaz Sosyal Bilimler Lisesi, Ali Güven Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi, Kenan Yalçın Anadolu Lisesi’dir. Bu okullardan *basit tesadüfi örnekleme* yöntemiyle 300 öğrenciden oluşan bir örneklem grubu oluşturulacaktır.

Ayrıca, araştırmada, araştırmanın amacı doğrultusunda geliştirilen şu hipotezlerin (denenceler) test edilmesi hedeflenmektedir:

H1: Lise öğrencilerinin sağlık turizmi bilinç düzeyleri algıları cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gösterir.

H2: Lise öğrencilerinin sağlık turizmi bilinç düzeyleri algıları okul türlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gösterir.

H3: Lise öğrencilerinin sağlık turizmi bilinç düzeyleri algıları aile tiplerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gösterir.

H4: Lise öğrencilerinin sağlık turizmi bilinç düzeyleri algıları ebeveyn eğitim durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gösterir.

H5: Lise öğrencilerinin sağlık turizmi bilinç düzeyleri algıları ebeveyn meslek durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gösterir.

H6: Lise öğrencilerinin sağlık turizmi bilinç düzeyleri aile gelir durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gösterir.

H7: Lise öğrencilerinin sağlık turizmi bilinç düzeylerine ait “Sağlık Turizmi Farkındalık Ölçeği” puanları farklılık gösterir.

6.3. Veri Toplama Tekniği: Araştırma kapsamında hedeflenen verileri toplamak üzere “*Kişisel Veri Formu*” ve “*Sağlık Turizmi Farkındalık Ölçeği*” kullanılacaktır. Bunlara ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir.

Kişisel Bilgiler Formunda

Bu formda “cinsiyet, okul türü, aile tipleri, ebeveyn eğitim durumları, ebeveyn meslekleri, aile gelir durumuna” ilişkin sorular yer alacaktır.

Sağlık Turizmi Farkındalığı Ölçeği

Lise öğrencilerinin Sağlık Turizmi Bilinç Düzeylerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırmada hedeflenen verileri toplama için Kızıldağ (2018), Korkutan ve Yıldız (2017) ve son hali Dağlı (2021) tarafında geliştirilen “Sağlık Turizmi Farkındalık Ölçeği” kullanılacaktır. Sağlık Turizmi Farkındalık Ölçeği 22 sorudan oluşan 5 likert tipi bir ölçektir. Her bir soru içinde, kişinin farkındalık derecesini tanımlayan 5 seçenek vardır. Bu şıklar; "Kesinlikle Katılmıyorum", "Katılmıyorum", "Fikrim Yok", "Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılıyorum" şeklindedir. Sağlık Turizmi Farkındalık Ölçeğinin puanlaması ise; "Kesinlikle Katılmıyorum" 1, "Katılmıyorum", 2, "Fikrim Yok" 3, "Katılıyorum" 4 ve " Kesinlikle Katılıyorum" 5 puan olarak hesaplanmaktadır.

Verilerin analizi ise SPSS veri analiz programıyla yapılacaktır. Bunun için “yüzde, frekans, ortalama, T-Test ve Anova” hesaplamaları yapılacaktır. Analiz edilen verilere ait tablolar çıkarılacak ve araştırmanın problemi ve amacı bağlamında değerlendirilecek, sonuçlar ilgili örneklem grubuna genellenecek ve benzer çalışma yapacaklara önerilerde bulunulacaktır.

7. KAYNAKÇA: Bu araştırmanın geçici kaynakçası şu şekildedir:

Altay, A. (2022). *Sağlık turizmi işletmeciliği öğrencilerinin E-sağlık okuryazarlığı üzerine bir inceleme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sivas: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Arkın, M. (2022). *Sağlık personelinin sağlık turizmi farkındalığı üzerine bir araştırma: Tekirdağ ili örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Tekirdağ: Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Aydın, O. (2012). Türkiye’de alternatif bir turizm; Sağlık turizmi. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14 (23), 91-96. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/107272>

Coşkun, A. (2023), *Sağlık turizmi kapsamında Türkiye’ye gelen hastaların tercihlerini etkileyen faktörlere ilişkin bir değerlendirme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Gürvardar, Y. (2022). *Türkiye’de sağlık turizmine yönelik uygulamaların paydaş görüşleri ile değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

